

Den grønne vare

Det typiske udbud af en grøn driftopgave er på 750.000 kr. pr. år. Det løber over tre år med mulighed for to års forlængelse. Opgaven er vundet af en privat entreprenør i begrænset udbud og omfatter kun en del af en i øvrigt mellemkommune.

Det fremgår af en markedsundersøgelse som Skov & Landskab har udført som baggrund for projektet 'Helhedsorienteret Parkforvaltning'. Den fremhæver at vellykkede udbud forudsætter et velfungerende marked og realistiske kommunale kontrolbud - og at der mangler noget i begge tilfælde. Bag undersøgelsen står forskningsassistenterne Christian Lindholst og Karen Sejr, ph.d.-studerende Christine Nuppenau og professor Thomas B. Randrup, alle Skov & Landskab.

Undersøgelsen omfatter 90 udbud i 59 kommuner fra 1997 til 2003. Den er baseret på tal fra rådgivende firmaer, entreprenører, Dagbladet Licitationen og Udbudsportalen. Den omfatter ikke alle udbud og repræsenterer ikke nødvendigvis alle. Resultaterne er derfor ikke statistisk dækkende, men giver et godt fingerpeg om hvordan de grønne udbud har taget sig ud i de senere år.

Undersøgelsens tal

Kommunerne vælger mest begrænset udbud. Det gør de i 70% af tilfældene når udbuddene er så store at de skal i EU-udbud (over 1,8 mio. kr.). Ellers kun i 58% af tilfældene. Ved begrænset udbud opstiller kommunen kriterier som en bydende skal opfylde eller vælger nogle entreprenører som anses for kvalificeret. Ved offentligt udbud kan alle byde. Småopgaver baseret på underhåndsbud har ikke været med i analysen.

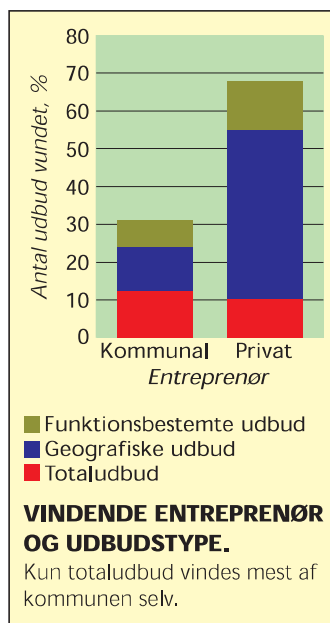
I 53% af tilfældene foretrækker kommunerne geografisk udbud hvor en afgrænset

del af kommunen sendes i udbud. I 22% af tilfældene vælges funktionsbestemt udbud med f.eks. alle kommunens legepladser. De resterende 25% er totaludbud hvor alle opgaver i kommunens vej- og parkafdeling udbydes.

Totaludbud foretrækkes af mindre kommuner. Større kommuner foretrækker geografiske og funktionsbestemt udbud hvor man bevarer opgaver i egen organisation - og dermed en viden der kan være nyttig at have som udbyder. Efter en kommunalreform, der sigter mod større kommuner, er det sandsynligt at der kommer færre totaludbud og flere geografiske og funktionsbestemte udbud.

Kontraktsummerne varierer fra under 100.000 til over 5 mio. pr. år. Langt de fleste er under 500.000 kr. De udbud der ikke er EU-udbud går fra 23.000 til 724.000 kr. pr. år. Variationen peger på at der er et marked for entreprenører af forskellig størrelse. Kontraktlængden er mest 3 år, eventuelt 4. Som regel kan kontrakten forlænges 1 eller 2 år.

I de fleste tilfælde, 68%, er det en privat byder der vinder udbuddet. Kun blandt totaluddene, der mest udbydes af

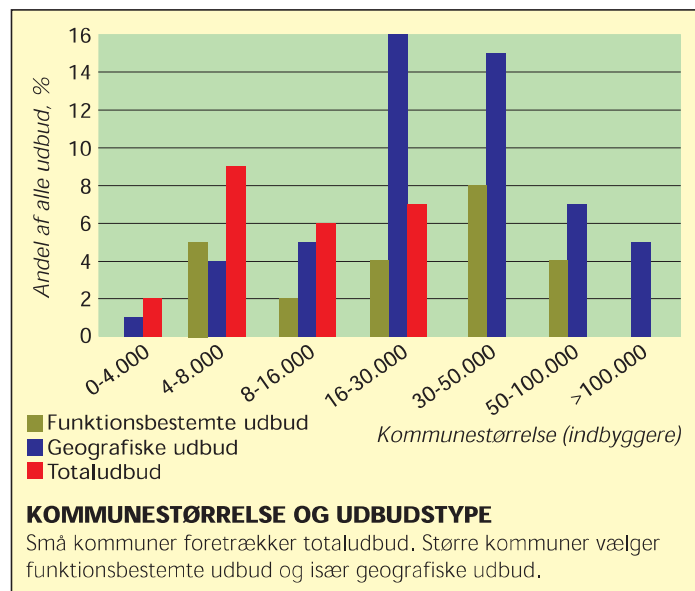

små kommuner, står kommunen oftere som vinder. Det kan hænge sammen med at totaludbud er komplicerede for private bydere at håndtere.

Et effektivt marked

I den politiske medvind er udbud blevet almindeligt. De nyeste sikre tal fra 1999 siger at hver fjerde kommune da havde udliciteret grønne driftsopgaver, mens yderligere en fjerdedel havde planer om det. I dag er tallene nok større.

Sigtet er at afprøve den kommunale effektivitet i konkurrence - og om muligt øge omkostningseffektiviteten enten ved at kommunen selv oppejer sig eller ved at private bydere får arbejdet. For at opnå det skal markedet fungere vel. Der skal være konkurrence mellem entreprenørerne om at tilbyde den laveste pris og

kommunerne skal kunne gennemskue pris og kvalitet.

Udgangspunktet er pænt set med grønne øjne. Efter en undersøgelse fra Kommunernes Landsforening 2001 er grønne driftsudbud relativt vellykkede i forhold til kommunale udbud i almindelighed. Der har været færre problemer, de aftalte ydelser er leveret og besparelser opnået i over halvdelen af tilfældene.

For tiden kan det se ud som om at relativt få, større entreprenører dominerer markedet, men ifølge undersøgelsen vil der med tiden indfinde sig en balance i markedet. „Dermed bliver der også plads til de mindre entreprenører og anlægsgartnere som har taget driftsområdet op, og som har kompetence på området. Endvidere er der mange anlægsgartnere som kun har mindre erfaring med driftsopgaver, og som må betragtes som potentielle udførere af grønne driftsopgaver,“ lyder vurderingen. Det påpeges at kommunerne på et voksende marked har interesse i at udvikle markedet og 'opdrage' entreprenører for at optimere udbyttet.

Ifølge undersøgelsen kan der desuden være en risiko for at kommunens egne bud ikke er direkte sammenlignelige med tilbud fra private entreprenører. „Når kommunerne afgiver et bud er dette erfaringsmæssigt baseret på en opgørelse af hidtidige udgifter og regnskabspraxis og ikke ud fra de totale omkostninger et givent udbudsmateriale vil indebære for en eventuelt kommende entreprenør - kommunal som privat,“ hedder det. Følgen er en ulige konkurrence hvor kommunen ikke når sit mål om at få prøvet sin effektivitet i forhold til markedet. sh

Lindholst, Christian; Sejr, Karen; Nuppenau, Christine; Randrup, Thomas B. Randrup (2004): Kommunale udbud og udliciteringer af grønne driftsopgaver - analyse af markedet. Stads- og Havneingeniøren 4/2004.